

Høringsnotat - endringer i TSI LOC & PAS-forskriften og ERATV-forskriften

1. Hovedinnhold

Statens jernbanetilsyn (SJT) foreslår endringer i forskrift om gjennomføring av TSI-rullende materiell – lokomotiver og rullende materiell for passasjertrafikk (TSI LOC & PAS-forskriften) for å innføre en ny kategori kjøretøy for transport av medfølgende personell i tog som frakter militært utstyr. Videre foreslår vi å endre forskrift om register over typegodkjente jernbanekjøretøy (ERATV-forskriften). Endringene foreslås med bakgrunn i at Kommisjonen den 4. april 2025 vedtok å endre forordning (EU) 1302/214 av 18. november 2014 om teknisk spesifisering for samtrafikkevne med hensyn til delsystemet «Rullende materiell – lokomotiver og rullende materiell for passasjertrafikk» (TSI LOC & PAS) som også medfører endring i beslutning 2011/665/EU om det europeiske register over godkjente typer jernbanekjøretøy. Endringene trådte i kraft i EU 27. april 2025. For å se endringsforordningen:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202500675

Regelverksendringen var på høring i EU fra 12. desember 2024 til 9. januar 2025. SJT informerte om høringen i nyhetsbrev og på vår hjemmeside, med informasjon om at høringen var åpen for alle. Ingen norske jernbanevirksomheter har gitt innspill til høringen. En oppsummering av endringen og Kommisjonens høring kan leses her:

[Rail infrastructure – amendment of technical specifications for interoperability of rolling stock](#)

Rettsakten er vurdert som EØS-relevant og akseptabel i Norge, og forordningen skal gjennomføres i norsk rett ved en endring av TSI LOC & PAS-forskriften og ERATV-forskriften når den tas inn i EØS-avtalen. For gjennomføring i norsk rett tar vi likevel forbehold om at den tas inn i EØS-avtalen.

Høringsfrist: 29. august 2025

Høringer skal normalt ha en høringsfrist på tre måneder, og ikke mindre enn seks uker jf. Utredningsinstruksen punkt 3-3. Høringsfristen i EØS-saker skal tilpasses den tiden som er til rådighet og kan settes til kortere enn seks uker. I denne høringen er høringsfristen satt til åtte uker, som er tilpasset behovet for at regelverket gjennomføres raskt, og straks endringsforordningen er tatt inn i EØS-avtalen. Norge og SJT hadde ikke innvendinger mot forslaget og endringen er ansett som EØS-akseptabel for Norge. Vi viser også til punkt 5 om at endringen vil ha små økonomiske og administrative konsekvenser for jernbanebransjen, og for staten.

Høringen er åpen for alle.

2. Bakgrunn

EU-kommisjonen arbeider med å gjøre forenklinger i regelverket for å understøtte og sikre effektive, grensekryssende militære transporter. Bakgrunnen er den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og krigen i Ukraina. Endringer TSI LOC & PAS er en del av dette arbeidet. Forslag til endring av TSI LOC&PAS har vært på høring og etter gjennomført høring er saken ferdigbehandlet i ansvarlig regelverkskomite etter direktiv (EU) 2016/797 (samtrafikkdiriktivet). Endringsrettsakten ble vedtatt 4. april 2025, med ikrafttredelse i EU 27. april. Rettsakten er nå til vurdering i EØS-statene. Norge har

fulgt regelverksprosessen i EU og Statens jernbanetilsyn har ikke hatt vesentlige merknader til forordningen.

3. Nærmere om den nye kjøretøykategorien

Endringsforordningen innfører en ny kategori jernbanekjøretøy («rolling stock»), vogner for å transportere medfølgende personell i godstog som frakter militært utstyr. Det er tatt inn et tillegg i TSI LOC & PAS vedlegg 1 pkt. 2.2.2 "Rolling stock" i (A)(3) som lyder: "A personnel Carriage is a unit capable of carrying persons but not intended to be used for passenger service". De nye reglene består av et sett felles minimumskrav, for å sikre en rask og effektiv behandling av søknader i ERA. De tekniske kravene den nye kategorien kjøretøy må oppfylle for å få tillatelse etter samtrafikkdirektivet, og i Norge, samtrafikkforskriften er tatt inn i vedlegget til TSI LOC & PAS. Et uttalt formål for Kommisjonen med den nye kategorien er at de nye felles tekniske spesifikasjonene vil øke sikkerheten og interoperabiliteten på jernbanenettet, samtidig som de gir fleksibilitet for unik design av interiør i vognene.

Selv om bakgrunnen for å innføre den nye kategorien har vært å forenkle regelverket med tanke på behovet for militære transporter, kan slike vogner også benyttes til for eksempel jernbanepersonell og brannmannskaper som medfølger beredskapsmateriell. Det presiseres at kjøretøy i den nye kategorien ikke kan benyttes som passasjervogner for publikum, noe som er uttrykkelig sagt i TSI LOC & PAS vedlegg pkt. 2.3.1 (A)(3). De tekniske kravene for den nye kategorien kjøretøy er tilpasset at slike vogner ikke skal brukes til ordinær passasjertransport.

De nye reglene gjør ingen endringer i hvem som er tillatelsesmyndighet. På samme måte som i dag er EUs jernbanebyrå (ERA) tillatelsesmyndighet for søknader om tillatelse til kjøretøy for grensekryssende transporter, og Statens jernbanetilsyn tillatelsesmyndighet for kjøretøy ment for kjøring utelukkende i Norge. Det kan settes begrensninger i tillatelsen for bruken av kjøretøyene. Hvis kjøretøyene skal kunne brukes ved svært lave temperaturer, må dette dokumenteres som del av søknadsprosessen etter de ordinære reglene i TSI LOC & PAS og samtrafikkdirektivet. Når ERA skal behandle søknader i den nye kategorien, så må ERA ivareta aspektet at vogner som er tenkt brukt, eller kan tenkes tatt i bruk i Norge eller kjørt i Norge på vinterstid oppfyller de angitte temperaturkravene tilpasset for Norge gjennom særkrav.

Den nye kategorien kjøretøy vil få en unik kategori i det europeiske registeret for godkjente kjøretøytyper (ERATV), og forordningen innebærer dermed også endringer i regelverket for ERATV ved at det må opprettes en ny kategori.

4. Gjeldende rett

TSI LOC & PAS-forskriften, som gjennomfører TSI LOC & PAS-forordningen i norsk rett, har ikke hatt egen kategori for denne kategorien jernbanekjøretøy tidligere. Det har vært mulig å søke om godkjenning av kjøretøy for slike transporter, men i praksis har søknads- og tillatelsesprosessen vist seg å være både tidkrevende og kompleks ettersom hver søknad for grensekryssende transport måtte vurderes særskilt og gjennom vurdering og tillatelse i hvert aktuelt EU/EØS-land for å sikre kompatibilitet for kjøretøyet i tråd med nasjonale regler og krav.

ERA er tillatelsesmyndighet for kjøretøyer ment for grensekryssende transporter. Statens jernbanetilsyn er tillatelsesmyndighet for jernbanekjøretøyer for transporter bare i Norge.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

SJT vurderer at endringen i LOC & PAS som innfører en ny kategori kjøretøy ikke medfører vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for staten. Vi finner grunn til å anta at det vil være et mindre antall vogner som blir omsøkt i Norge. Søknader om tillatelse i den nye kategorien kjøretøy vil bli behandlet av ERA dersom det er planlagt til bruk i grensekryssende transporter, med et antatt mindre omfang søknader for kjøretøy som skal brukes i Norge og som må vurderes mot nasjonale

krav. En standardisert kategori for denne type kjøretøy og et felles sett tekniske regler vil etter vår vurdering forenkle og gjøre tillatelsesprosessen raskere og mer forutsigbar.

For jernbanebransjen vil den nye kategorien medføre en forenkling for bransjen ved at det innføres felles tekniske krav for å få godkjent vogner i en ny kategori som ikke eksisterer i dag. Dette er en forenkling som jernbanebransjen har etterspurt. En tillatelse fra ERA i den nye kategorien vil være gyldig i hele EU/EØS, i samsvar med bruksområdet for tillatelsen.

6. Forslag til endring av TSI LOC & PAS-forskriften og ERATV-forskriften

For å gjennomføre de nye reglene i Norge foreslår SJT at forordning (EU) 2025/675 av 4. april 2025 om endring av forordning i (EU) nr. 1302/2014 om teknisk spesifisering for samtrafikkevne med hensyn til delsystemet «Rullende materiell – lokomotiver og rullende materiell for passasjertrafikk» tas inn i norsk rett ved at det vedtas en endringsforskrift til TSI LOC & PAS-forskriften og ERATV-forskriften. Endringsforskriften vil tilføye endringsforordningen til rettsaktene som er gjennomført i norsk rett i henholdsvis TSI LOC & PAS-forskriften og ERATV-forskriften.

Forslag til endringsforskrift:

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av TSI-rullende materiell – lokomotiver og rullende materiell for passasjertrafikk (TSI LOC & PAS-forskriften) og forskrift om register over typegodkjente jernbanekjøretøy (ERATV-forskriften)

Hjemmel: Fastsett av Statens jernbanetilsyn [dato] med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 4, § 5, § 6 og § 16, forskrift 16. juni 2010 nr. 820 om samtrafikkevnen i jernbanesystemet (samtrafikkforskriften) § 3 sjette ledd og forskrift 3. september 2021 nr. 2675 om sikkerhet og tekniske forhold ved jernbanen § 5.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII kap. III nr. 37do (forordning (EU) nr. 1302/2014 endret ved forordning (EU) 2018/868, forordning (EU) 2019/776, forordning (EU) 2020/387 og forordning (EU) 2023/1694), og nr. 37dk (beslutning (EU) 2011/665 endret ved forordning (EU) 2019/776, beslutning (EU) 2021/701, beslutning (EU) 2023/1696 og forordning (EU) 2025/675).

I

I forskrift 23. juli 2015 nr. 913 om gjennomføring av TSI-rullende materiell – lokomotiver og rullende materiell for passasjertrafikk (TSI LOC & PAS-forskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1.

EØS-avtalen vedlegg XIII kap. III nr. 32do (forordning (EU) nr. 1302/2014 om en teknisk spesifisering for samtrafikkevne som gjelder for delsystemet «rullende materiell – lokomotiver og rullende materiell for passasjertrafikk» i Den europeiske unions jernbanesystem, som endret ved forordning (EU) 2018/868, forordning (EU) 2019/776, forordning (EU) 2020/387, forordning (EU) 2023/1694 og forordning (EU) 2025/675) gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

I forskrift 4. februar 2013 nr. 138 om register over typegodkjente jernbanekjøretøy (ERATV-forskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1.

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 37dk (beslutning 2011/665/EU av 4. oktober 2011 om det europeiske registeret over godkjente typer jernbanekjøretøyer, som endret av forordning (EU) 2019/776, beslutning (EU) 2021/701, beslutning (EU) 2023/1696 og forordning (EU) 2025/675) gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

III

Forskriften trer i kraft straks.

Informasjonsfeltet i forskriftene har en lenke til uoffisiell, dansk, konsolidert versjon av LOC&PAS-forordningen. Denne lenken oppdateres av SJT når forskriften skal fastsettes.